

Zienswijze Ontwerpbesluit maatregelen metalen drankverpakkingen

Deze zienswijze betreft het [Ontwerpbesluit Maatregelen metalen drankverpakkingen zoals gepubliceerd op 9 oktober 2020](#) welke dient tot wijziging van het *Besluit beheer Verpakkingen 2014*. De zienswijze wordt onderschreven door: Recycling Netwerk Benelux, Natuur & Milieu, Plastic Soup Foundation, de Plastic Soup Surfer, Greenpeace en Stichting de Noordzee.

Algemene appreciatie

We concluderen dat het concept-besluit Maatregelen metalen drankverpakkingen nog geen garantie biedt dat er een breed gedragen en effectief statiegeldsysteem voor metalen drankverpakkingen gaat komen.

We juichen toe dat er ook voor de metalen drankverpakkingen een 90% gescheiden inzamelingdoelstelling is opgenomen in het concept-besluit. Een dergelijk hoge gescheiden inzameldoelstelling stimuleert effectieve inzamelsystemen, welke het aandeel metalen drankverpakkingen in het zwerfafval kunnen verminderen en hoogwaardige recycling bevordert.

Wij zijn ongelukkig met de kans die het bedrijfsleven gegeven wordt deze doelstelling ook met niet-gescheiden inzameling te halen. Hiermee wordt het positieve effect van de doelstelling op het aandeel blikjes in het zwerfafval op voorhand ondermijnd, terwijl het verminderen van zwerfafval wat onze organisaties betreft het belangrijkste doel van dit beleid zou moeten zijn.

Enkele punten die in het besluit statiegeld kunststof flesjes niet goed zijn geregeld, komen ook in dit ontwerpbesluit voor blikjes terug. We hadden liever gezien dat de opzet van het statiegeldsysteem voor plastic flesjes met dit concept-besluit verbeterd zou worden, aangezien het Besluit Beheer Verpakkingen 2014 nu weer wordt opengebroken en daar ook het statiegeld op plastic flesjes in geregeld is. Daar sturen we dan middels deze zienswijze ook op aan.

Voorafgaand aan ons inhoudelijke commentaar, snijden we nog graag een belangrijk punt aan over het proces rondom de besluitvorming.

- 1) Besluit nog deze regeerperiode

Inhoudelijk schiet volgens ons op de volgende punten de conceptregelgeving tekort en dient deze aangepast te worden:

- 1) De innameplicht voor verkooppunten moet onderdeel zijn van de regelgeving:
 - a) Er zijn te weinig garanties dat de 90% gescheiden inzameling wordt gehaald;
 - b) De onderhandelingspositie van verkooppunten ten aanzien van producenten wordt te sterk;
 - c) Er is een risico op een onduidelijke situatie voor de consument;
 - d) Effectieve controle en handhaving vergt een innameplicht voor verkooppunten;
- 2) De regelgeving dient van toepassing te zijn op alle blikjes, ongeacht welke drank deze bevat, en ook op knijpzakjes:
 - a) Zuivel en sappen;
 - b) Wettelijk vastgelegde 90% gescheiden inzameldoelstelling;
 - c) Knijpzakjes;
- 3) Sta geen uitzonderingen toe om aan de 90% gescheiden inzamelingdoelstelling te voldoen;
- 4) Het wettelijke minimum statiegeldbedrag dient verhoogd te worden zodat het de 90% gescheiden inzameling kan garanderen;
- 5) Blikjes zijn als samengestelde verpakking onderhevig aan de Single-Use Plastics Directive.

Commentaar op het proces

1) Besluit nog deze regeerperiode

Wij vragen staatssecretaris Van Veldhoven om het beslismoment voor statiegeld op metalen drankverpakkingen naar voren te halen, zodat het besluit nog binnen deze regeerperiode valt. Dit onderbouwen wij met de volgende redenen.

Ten eerste blijkt uit de monitoring van Rijkswaterstaat over de eerste helft van 2020 dat het aantal blikjes in het zwerfafval niet is afgenomen, maar [met 19% is toegenomen](#). De regering kan daarmee nu al concluderen dat de prestatiedoelstelling van 70% minder blikjes in het zwerfafval niet gehaald kan worden en statiegeld op blikjes onvermijdelijk is. Het beslismoment kan vervroegd worden, net zoals dat eerder is gedaan voor de plastic flesjes. Hier was een toename van [7% plastic flesjes in het zwerfafval](#) in de tweede helft van 2019 destijds doorslaggevend om vervroegd te besluiten statiegeld in te voeren.

Ten tweede is er een duidelijke politieke wil om statiegeld op blikjes in te voeren. Het ontwerpbesluit is een uitvoering van twee moties van de leden [Paternotte c.s](#) en [Dik-Faber c.s.](#) over statiegeld op blik die in oktober 2019 werden aangenomen door de Tweede Kamer.

Ten derde willen ook steeds meer stakeholders uit het bedrijfsleven snel duidelijkheid. Wanneer het bedrijfsleven nu al investeringen kan maken voor statiegeld op blik, zal dit de kosten voor de invoering van statiegeld op blikjes bovendien beperken, aldus [onderzoek van CE Delft](#).

Ten vierde en tot slot is er momenteel geen enkel systeem of structuur voor het bedrijfsleven om aan de tweede prestatiedoelstelling van 90% gescheiden inzameling te voldoen. Dus ook aan de hand van deze prestatiedoelstelling kan men niet anders dan concluderen dat statiegeld op blikjes er gaat komen. Over deze prestatiedoelstelling is bovendien tot nu toe zowel vanuit het bedrijfsleven als vanuit de overheid niets gecommuniceerd. Wij vragen ons daarom af hoe deze doelstelling op dit moment door de overheid gemonitord wordt? Daarnaast betreft het een [prestatiedoelstelling voor 90% gescheiden inzameling](#), maar spreekt de staatssecretaris over een prestatiedoelstelling van 90% recycling in haar antwoord op de vragen die Tweede Kamerleden in het [schriftelijk overleg](#) en in haar [Kamerbrief van 9 oktober](#) over het ontwerpbesluit maatregelen metalen drankverpakkingen.

Nu het conceptbesluit klaarligt, zien wij geen reden om nog langer te wachten met het nemen van het besluit om statiegeld op blikjes in te voeren.

Commentaren op de wetgeving

1) De innameplicht voor verkooppunten moet onderdeel zijn van de regelgeving

In landen met een effectief statiegeldsysteem is een innameplicht voor verkooppunten gebruikelijk. Bij de inrichting van het statiegeldstelsel voor plastic flessen (dat intreedt op 1 juli 2021) is eerder besloten om artikel 12 van het *Besluit beheer verpakkingen 2014* zo aan te passen dat er geen wettelijke verplichting meer is voor de verkooppunten om de plastic flessen weer in te nemen. De verplichting is uitsluitend nog van toepassing op een producent of importeur, die in principe (met uitzondering van huiskamerproducenten) niet beschikt over innamepunten.

Artikel 12 (Besluit 6 maart 2020 tot wijziging van Besluit Beheer Verpakkingen i.v.m. Besluit maatregelen kunststof drankflessen)

1. De producent of importeur die water of frisdrank in een kunststof fles met een inhoud van 3 liter of minder in Nederland in de handel brengt, brengt op die fles statiegeld in rekening.
2. De in het eerste lid bedoelde fles wordt na gebruik, met terugbetaling van het statiegeld, ingenomen door de producent of importeur die de in het eerste lid bedoelde fles in Nederland in de handel heeft gebracht.
3. De kosten voor handelingen in het kader van de uitvoering van de in het eerste en tweede lid bedoelde verplichtingen, komen ten laste van de in het eerste lid bedoelde producent of importeur.

In de toelichting bij het ontwerpbesluit voor de metalen drankverpakkingen staat dat naar aanleiding van de uitbreiding van het statiegeldsysteem naar kleine plastic flessen “*producenten en importeurs het bestaande systeem van statiegeld met innamepunten bij supermarkten uit [zullen] breiden met innamepunten op treinstations, grote tankstations langs de snelweg en bij grote cateraars.*” Ook in het Besluit tot invoering van statiegeld op kleine plastic flessen en uitvoering moties blijkjes schrijft staatssecretaris Stientje Van Veldhoven dat “*consumenten vanaf 1 juli 2021 hun kleine plastic flessen naast de huidige inzamelpunten bij supermarkten, ook op treinstations met bemande verkooppunten, bij grote tankstations langs de snelweg en bij grote cateraars kunnen inleveren*”. Deze innamepunten zijn voor de plastic flessen echter nergens in wetgeving verankerd.

In onze gezamenlijke zienswijze op dit Besluit maatregelen kunststof drankflessen hebben we destijds aangekaart dat dit problematisch is. Toch wordt deze lijn nu doorgetrokken voor de metalen drankverpakkingen in het nieuw toegevoegde artikel 13.

Artikel 13 (Ontwerpbesluit tot wijziging Besluit Beheer Verpakkingen 2014 i.v.m. Ontwerpbesluit maatregelen metalen drankverpakkingen)

1. De producent of importeur die water, frisdrank, bier of zwak alcoholhoudende drank in een metalen drankverpakking met een inhoud van 3 liter of minder in Nederland in de handel brengt, brengt op die drankverpakking statiegeld in rekening.
2. Artikel 12, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat voor fles wordt gelezen metalen drankverpakking.

Geen wettelijke innameplicht voor verkooppunten is een bedreiging voor een succesvol statiegeldsysteem, voor zowel plastic flessen als blijkjes. Concreet brengt het de volgende problemen en risico's met zich mee:

1a) Er zijn te weinig garanties dat de 90% gescheiden inzameling wordt gehaald

Artikel 6b lid 1 van het ontwerpbesluit bevat de wettelijke verplichting voor producenten en importeurs om per kalenderjaar ten minste 90 gewichtsprocent het totaal van deze door hem in dat kalenderjaar in Nederland in de handel gebrachte metalen drankverpakkingen gescheiden in te zamelen.

Artikel 6b (Ontwerpbesluit tot wijziging Besluit Beheer Verpakkingen 2014 i.v.m. Ontwerpbesluit maatregelen metalen drankverpakkingen)

1. De producent of importeur die drank in een metalen drankverpakking met een inhoud van 3 liter of minder in Nederland in de handel brengt, draagt er zorg voor dat per kalenderjaar ten minste 90 gewichtsprocent van het totaal van deze door hem in dat kalenderjaar in Nederland in de handel gebrachte metalen drankverpakkingen gescheiden wordt ingezameld.

Om een hoog inzamelpercentage te realiseren zijn twee factoren doorslaggevend: de hoogte van het statiegeld en het gemak waarmee de consument de flessen kan inleveren. Een succesvol statiegeldsysteem heeft dan ook baat bij een duidelijk en uitgebreid netwerk van innamepunten.

Staatssecretaris Van Veldhoven schrijft in haar [Kamerbrief van 9 oktober 2020](#) te willen kiezen voor een relatief laag minimum statiegeldbedrag van 15 eurocent. [Studiewerk van CE Delft](#) wijst uit dat bij een statiegeldbedrag van 15 eurocent per metalen drankverpakking een retourpercentage van ongeveer 88% wordt verwacht. Dit betekent dat een goed ingericht statiegeldsysteem waarin het zeer gemakkelijk is voor de consument om de flesjes en blikjes in te leveren, nog belangrijker wordt.

In statiegeldlanden die hoge inzamelpercentages van 90% of meer realiseren (Duitsland, Litouwen, Noorwegen) bestaat er een innameplicht voor verkooppunten. In landen met statiegeldsystemen zonder innameplicht worden gemiddeld lagere recyclingpercentages gehaald; in Canada worden bijvoorbeeld recyclingpercentages van slechts 65,2% tot 81% gehaald.¹

Het meest succesvolle voorbeeld van een land zonder innameplicht is Zweden: daar werd in 2019 [85,8% van de blikjes ingezameld](#) en gerecycled (het totale recyclingpercentage inclusief flessen is 85,2%). Het systeem bestaat al sinds 1984 voor blikjes. Zweden heeft een doelstelling van 90% - en deze wordt dus niet gehaald.

1b) De onderhandelingspositie van verkooppunten ten aanzien van producenten wordt te sterk

Volgens het ontwerpbesluit zijn producenten (en importeurs) de enige partij met wettelijke verplichtingen. Zij moeten een gescheiden inzamelpercentage van 90% voor metalen drankverpakkingen realiseren (artikel 6b, lid 1), zullen hier de kosten voor moeten dragen (artikel 13, lid 2) en op hen berust de innameplicht.

Het ontbreken van een innameplicht voor verkooppunten, geeft hen ten opzichte van producenten een te sterke onderhandelingspositie. Zelfs als ze ook dranken onder eigen merk op de markt brengen, is de wettelijke verplichting van 90% gescheiden inzameling voor producenten, minder zwaarwegend voor retailers. Ervaring in het buitenland leert dat retailers de onderhandelingen benutten om een zo hoog mogelijke handling fee voor de inname van flessen en blikjes te verkrijgen.

Dit drijft de kosten van het statiegeldsysteem onnodig omhoog. Deze scheve verhouding leidt ook tot onvrede bij producenten, wat de steun voor het systeem ondermijnt en het daarmee in gevaar brengt. In het slechtste scenario kunnen verkooppunten hun sterke onderhandelingspositie gebruiken om de invoering van statiegeld in zijn geheel te frustreren.

Een innameverplichting legt verantwoordelijkheid bij zowel producenten als verkooppunten en is een goede oplossing voor dit probleem. Deze verplichting zou dan moeten gelden voor alle statiegeldverpakkingen. We roepen de overheid daarnaast op om de hoogte van de handling fee te monitoren en te vergelijken met handling fees in andere landen.

1c) Er is een risico op een onduidelijke situatie voor de consument

Voor de consument is het logisch en gemakkelijk als het zeker is dat blikjes en plastic flesjes kunnen worden teruggebracht naar (de belangrijkste) verkooppunten. Zonder wettelijke verankering van de innameverplichting, is dit geen garantie. Wanneer bepaalde verkooppunten geen flessen innemen, kan dat de inzamel- en recyclingcijfers negatief beïnvloeden. Zonder innameplicht bestaat tevens een risico op een negatief effect op de bereidheid en appreciatie van de consument ten aanzien van het inleveren van blikjes en plastic flessen.

¹ Reloop. 2018. [Deposit system for one-way beverage containers: global overview](#).

1d) Effectieve controle en handhaving vergt een innameplicht voor verkooppunten

Goed functionerende statiegeldsystemen in het buitenland, maar ook de vroegere statiegeldverordening van het Nederlandse Productschap Dranken ([art. 2.2](#)), kennen een innameplicht zowel voor producenten en importeurs als voor verkopers. Recycling Netwerk maakte daar eerder effectief gebruik van door aangifte te doen van de verkoop van niet-statiegeldflessen door bepaalde verkopers. Door de statiegeldverplichting te beperken tot producenten en importeurs wordt controle en handhaving problematisch.

In het kader van het verpakkingenbeleid richt de huidige controle en handhaving zich bijvoorbeeld uitsluitend op producenten/importeurs die meer dan 50.000 kilo verpakkingsmateriaal op de markt brengen. Wanneer dit zo blijft, kunnen door één importbedrijf 3,35 miljoen blikjes zonder statiegeld op de markt worden gebracht zonder dat controle en handhaving plaatsvindt.² Daarbij moet worden bedacht dat het hier gaat om controles achteraf, die bovendien niet ieder jaar plaats vinden.

Voorstel

Voer een innameplicht in voor verkooppunten welke geldend is voor alle statiegeld drankverpakkingen. Er kan een uitzondering worden toegestaan voor zeer kleine verkooppunten (in oppervlakte). Dat kan eventueel ook voor verkooppunten die aangeven een zeer klein volume op de markt te brengen. Indien een uitzondering voor kleine verkooppunten wordt toegestaan, dienen gemeenten de mogelijkheid te hebben om de statiegeldverplichting in te zetten voor specifieke gebieden (zoals stadscentra en stranden).

2) De statiegeldregelgeving dient van toepassing te zijn op alle blikjes, ongeacht welke drank deze bevat, en ook op knijpzakjes

Artikel 13, lid 1 van het ontwerpbesluit beperkt statiegeld tot metalen drankverpakkingen met een inhoud van 3 liter of minder die water, frisdrank, bier of zwak alcoholhoudende drank bevatten.

Artikel 13 lid 1 (Ontwerpbesluit tot wijziging Besluit Beheer Verpakkingen 2014 i.v.m. Ontwerpbesluit maatregelen metalen drankverpakkingen)

1. De producent of importeur die water, frisdrank, bier of zwak alcoholhoudende drank in een metalen drankverpakking met een inhoud van 3 liter of minder in Nederland in de handel brengt, brengt op die drankverpakking statiegeld in rekening.

Uit het oogpunt van systeemefficiëntie, duidelijkheid voor de consument, en de circulaire economie, dient statiegeld, ongeacht de inhoud in volume of dranksoort, te gelden voor alle metalen drankverpakkingen. We stippen graag twee belangrijke aspecten aan.

2a) Zuivel en sappen

Twee belangrijke categorieën die van de statiegeldregeling worden uitgesloten, zijn zuivel en sappen. Er worden in Nederland zowel sappen (denk aan appel- en sinaasappelsap van bijvoorbeeld Hero of Minute-Maid) als zuivel (Fristi en Chocomel) in blik op de markt afgezet. Het marktaandeel van zuivel en sappen in blikjes betrof in 2016 respectievelijk 20 miljoen en 10 miljoen stuks.

In de toelichting op het ontwerpbesluit wordt deze uitzondering niet verantwoord. Bij het statiegeldbesluit voor plastic flessen is eerder een 'technische verantwoording' gegeven voor het

² Uitgaande van een gemiddeld gewicht van 15 gram van een leeg blikje (gebaseerd op het onderzoek van The LCA-Centre uit Beuningen naar de samenstelling van de in het zwerfafval veel voorkomende blikjes.

uitsluiten van zuivel en sappen, welke geen stand houdt wanneer we kijken naar statiegeldsystemen in andere landen.

Bij statiegeldsystemen in andere landen worden vooral sappen zeer regelmatig zonder probleem ingezameld. In Kroatië, Estland, Finland, Litouwen, Noorwegen, Zweden, Hawaii, New York, Oregon en delen van Australië, worden sappen in plastic flessen met statiegeld ingezameld. Bovendien besloot Denemarken onlangs nog om het systeem vanaf 2020 uit te breiden voor drankverpakkingen die sappen bevatten. In [Estland](#) worden sappen en nectars welke worden verkocht in glas, plastic en metalen drankverpakkingen ingezameld via het statiegeldsysteem. Ook in [Noorwegen](#) worden ook sappen in blik verkocht en via het statiegeldsysteem ingezameld.

Het eerdere besluit om zuivel en sappen uit te zonderen van de statiegeldregeling voor plastic flessen was het resultaat van een politiek akkoord met het verpakkende bedrijfsleven zonder goede onderbouwing³, en deze lijn wordt nu zonder enige rechtvaardiging doorgetrokken voor de metalen drankverpakkingen.

Vanuit het oogpunt van inzameling en recycling, vanuit het oogpunt van duidelijkheid richting de consument en vanuit het oogpunt van het zwerfafval, is het aangeraden om geen uitzondering op basis van inhoud toe te staan. Op zijn minst zou de mogelijkheid moeten blijven bestaan om in de toekomst ook de verpakking van andere dranken in het statiegeldsysteem onder te kunnen brengen zonder langdurige procedure.

2b) Wettelijk vastgelegde 90% gescheiden inzameldoelstelling

In artikel 6b lid 1 van het ontwerpbesluit staat de wettelijke verplichting voor producenten en importeurs om per kalenderjaar en minste 90 gewichtsprocent het totaal van deze door hem in dat kalenderjaar in Nederland in de handel gebrachte metalen drankverpakkingen gescheiden in te zamelen.

Door enkele categorieën drank uit te sluiten van de statiegeldverplichting, wordt het behalen van deze 90% gescheiden inzameldoelstelling onnodig bemoeilijkt, zeker in acht nemende dat [CE Delft](#) schat dat er met 15 eurocent 88% van de metalen drankverpakkingen weer ingezameld zal worden en er geen innameverplichting is opgenomen voor verkooppunten.

2c) Knijpzakjes

Knijpzakjes zijn drankverpakkingen die [veelvuldig in het zwerfafval](#) worden gevonden. Net als blikjes en plastic flesjes, horen ook knijpzakjes niet in het milieu thuis. Dit probleem kan aangepakt worden door ook op deze knijpzakjes, of pouches, statiegeld in te voeren.

Bovendien kan op deze manier voorkomen worden dat er verschuivingen plaats zullen vinden van drankverpakkingen met statiegeld naar knijpzakjes zonder statiegeld, zoals de knijpzakjes maar ook Tetra Pak. We constateren dat de markt al in beweging is: veel producenten zijn aan het experimenteren met nieuwe verpakkingen. Statiegeld moet niet leiden tot een oneerlijk speelveld waarbij vervolgens weer andere verpakkingen vaker in het milieu terechtkomen.

Het is belangrijk te monitoren welke drankverpakkingen er op de markt worden gebracht en om de optie toe te voegen aan de statiegeldwetgeving om dan ook op deze drankverpakkingen statiegeld te heffen.

³ In de Kamerbrief van 10 maart 2018 werd al aangekondigd dat statiegeld enkel voor plastic flessen met water en frisdrank zou gelden.

Voorstel

Pas Artikel 13 lid 1 aan waardoor op alle metalen drankverpakking met een inhoud van 3 liter of minder statiegeld in rekening moet worden gebracht.

Omdat het behalen van de 90% gescheiden inzamelingdoelstelling voor plastic flessen ook wordt belemmerd door het uitsluiten van zuivel en sappen, stellen we voor om een vergelijkbare aanpassing te doen in Artikel 12 lid 1 van het *Besluit van 6 maart 2020 tot wijziging van Besluit Beheer Verpakkingen (Besluit maatregelen kunststof drankflessen)*.

Pas de lezing van Artikel I A aan zodat ook een knijpzakje valt onder de definitie van een metalen drankverpakking of voeg een extra onderdeel toe onder artikel 1, eerste lid, waarmee het knijpzakje ook onder het ontwerpbesluit statiegeld metalen drankverpakkingen valt.

Voeg de optie toe dat wanneer uit monitoring blijkt dat er verschuivingen plaatsvinden naar andere drankverpakkingen, ook op deze drankverpakkingen statiegeld ingevoerd kan worden, ten behoeve van een level playing field en het effectief tegengaan van drankverpakkingen in het zwerfafval.

3) Sta geen uitzonderingen toe om aan de 90% gescheiden inzamelingdoelstelling te voldoen

In artikel 6b lid 2 van het ontwerpbesluit wordt een uitzondering vastgelegd waardoor metalen drankverpakkingen waar geen statiegeld op wordt geheven, ook mee mogen tellen voor het behalen van de 90% gescheiden inzamelingsdoelstelling wanneer deze middels niet-gescheiden systemen worden ingezameld, mits ze aan enkele voorwaarden voldoen.

Artikel 6b lid 2 (Ontwerpbesluit tot wijziging Besluit Beheer Verpakkingen 2014 i.v.m. Ontwerpbesluit maatregelen metalen drankverpakkingen)

Voor het behalen van de doelstelling, bedoeld in het eerste lid, is voor metalen drankverpakkingen waarop artikel 13 niet van toepassing is, niet-gescheiden inzameling toegestaan, mits de aldus ingezamelde metalen drankverpakkingen niet minder potentieel bevatten om voorbereiding voor hergebruik, recycling of andere behandelingen voor nuttige toepassing te ondergaan en de producten die uit die handelingen voortkomen een vergelijkbare kwaliteit hebben als producten die voortvloeien uit gescheiden ingezamelde metalen drankverpakkingen.

Op dit moment worden drankblikjes ingezameld via het PMD systeem (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons), het restafval en het opruimen van zwerfafval. Bij dit soort inzameling komen de blikjes vervolgens in de verbrandingsoven terecht, waarna de gewichten worden opgeteld bij de recycling cijfers. Dit heeft met gescheiden inzamelen niets te maken. Blikjes die op deze manier worden ingezameld zouden daarom ook onder geen enkele voorwaarde meegeteld mogen worden om aan de gescheiden inzamelingdoelstelling te voldoen.

Bovendien wordt met de gescheiden inzamelingdoelstelling ingezet op het tegengaan van zwerfafval. Wanneer de deur op een kier wordt gezet om deze doelstelling te kunnen behalen via blikjes uit het PMD of restafval, wordt het positieve effect van de doelstelling op het aandeel blikjes in het zwerfafval op voorhand ondermijnd.

Voorstel

Ondermijn de positieve werking van de 90% gescheiden inzamelingdoelstelling niet met uitzonderingen - verwijder artikel 6b lid 2.

4) Het wettelijke minimum statiegeldbedrag dient verhoogd te worden zodat het de 90% gescheiden inzameling kan garanderen

De staatssecretaris stelt in haar Kamerbrief van 9 oktober 2020 een wettelijk minimum statiegeldbedrag van 15 eurocent voor voor metalen drankverpakkingen.

Studiewerk van CE Delft wijst uit dat bij een statiegeldbedrag van 15 eurocent per metalen drankverpakking een retourpercentage van ongeveer 88% wordt verwacht, terwijl er ook een wettelijk gescheiden inzameldoelstelling van 90% is vastgelegd.⁴ Het is onlogisch om te kiezen voor een minimum statiegeldbedrag waarover het onderzoek in opdracht van de overheid zelf, schat dat het hiermee niet de wettelijk vastgelegde doelstelling behaald zal worden. [Onderzoek van CE Delft](#) heeft eerder aangetoond dat met een statiegeldbedrag van 25 eurocent wel een retourpercentage van 90% wordt behaald.

Daarbij zijn er nog andere punten die de effectiviteit van het statiegeldsysteem mogelijk in gevaar brengen wanneer het conceptbesluit in deze vorm wordt ingevoerd: het ontbreken van een wettelijke innameplicht voor verkooppunten en het op inhoud uitsluiten van segmenten metalen drankverpakkingen, zoals zuivel en sappen. Beide punten zullen het geschatte inzamelpercentage van 88% in gevaar brengen.

Daarnaast wordt er onnodige complexiteit gecreëerd door verschillende statiegeldbedragen te hanteren: 10 eurocent voor hervulbare glazen bierflesjes, 15 eurocent voor metalen drankverpakkingen en kleine plastic flessen, en 25 eurocent voor grote plastic flessen.

Voorstel

We adviseren te kiezen voor een minimum statiegeldbedrag van 25 eurocent voor metalen drankverpakkingen waarmee de 90% doelstelling zeker behaald zal worden. Maak dit een uniform minimum statiegeldbedrag voor alle drankverpakkingen waar statiegeld op wordt geheven zodat het systeem consumentvriendelijk wordt.

5) Blikjes zijn als samengestelde verpakking onderhevig aan de Single-Use Plastics Directive

The LCA-Centre uit Beuningen heeft onderzoek gedaan naar de samenstelling van de 15 meest gevonden blikjes in het zwerfafval.⁵ Uit dit onderzoek blijkt dat in en op de 15 verschillende blikjes verschillende soorten coatings/lakken zijn aangetroffen. Dit betekent dat in alle geteste blikjes plastic is aangetroffen. The LCA-Centre licht bovendien toe dat de aanwezigheid van coatings in drankblikjes onvermijdelijk is vanwege de functie van het blikje: het verpakken van diverse soorten dranken. De conclusie is daarmee dat alle drankblikjes samengestelde verpakkingen zijn.

Samengestelde drankverpakkingen worden specifiek vermeld in Deel E van de [Single-Use Plastics Directive](#), waar de producten staan waarop de UPV-verplichtingen zoals vastgesteld in artikel 8 van toepassing zijn. Omdat drankblikjes bewezen geen puur metalen verpakking zijn (welke worden uitgezonderd van artikel 8), maar een samengestelde verpakking, zijn ze per definitie onderhevig aan de UPV-verplichtingen zoals opgelegd in de Single-Use Plastics Directive.

Voorstel

Neem in de nationale omzetting van de SUP-Directive op dat ook blikjes onderhevig zijn aan Artikel 8 UPV-verplichtingen.

⁴ Nota van toelichting bij het ontwerpbesluit maatregelen metalen drankverpakkingen die dient tot wijziging van het Besluit beheer Verpakkingen 2014 (9 oktober 2020).

⁵ Rijkswaterstaat (28 september 2020). *Monitoring blikjes (en kleine plastic flessen) in het zwerfafval - Resultaten eerste helft 2020*